

[Landbrugsministeren.]

hvad man nu vil kalde det, for Landbruget, end at man gaar ud fra Forrentningsprocenten for Landbruget som Helhed.

Det, det gælder om, er naturligvis at finde et Udgangspunkt, som er saa solidt, saa sikkert, typisk og uangribeligt som muligt; og det er en af de Ting, som jeg tror, man ogsaa maa tage med i sine Overvejelser, at faa det gennemført i saa stor Udstrækning som overhovedet muligt. Men jeg vil meget advare imod, at man afviser Spørgsmaalet som uløseligt for Øjeblikket og henviser det til lange Undersøgelser i teoretiske og sagkyndige Udvalg. Jeg tror slet ikke, selve Spørgsmaalet i Princippet er saa indviklet. Tværtimod, det er meget enkelt og ligetil, og der er sikkert ingen, der er bedre til at bedømme disse Spørgsmaal end netop dette høje Tings Medlemmer og saa de, det drejer sig om, nemlig Landmændene. Jeg maa derfor indtrængende advare imod, at man lægger alt for meget ind i herhen hørende Undersøgelser, foretaget af Folk, der maaske har meget større teoretisk Uddannelse, da det jo i Virkeligheden er Landmændene selv, som skal betale det, der skal betales, og Landmændene selv, der paa lige Fod skal have de Fordele i Krisetider, som kan faas gennem Fonden.

Naar der saaledes er Tale om, at Spørgsmaalet skal henvises til Realkreditkommissionen, vil jeg sige, at det er jo ikke et Kreditforeningsspørgsmaal alene, ingenlunde! Det kan ikke nytte, at man vil nøjes med at gennemføre Forslaget alene for Kreditforeningslaan. Det maa have en videre Form. Derfor tror jeg ogsaa, man maa være noget forsigtig og ikke faa en ensidig Bedømmelse af dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. Hasle henviste til, at naar Forrentningsprocenten er stigende i Landbruget, vil Handelsværdien ogsaa stige, og af den Grund vil saa Forrentningsprocenten atter gaa ned. Men derfor er det ogsaa, at jeg for mit Vedkommende har været Modstander af at faa fastslaaet i de paagældende Bestemmelser, at det er Handelsværdien, der skal være afgørende med Hensyn til Forrentningsprocenten. Jeg mener, det skal være de bogførte Værdier og ikke Handelsværdien, idet jeg har været klar over, at Handelsværdien, hvis den blev lagt til Grund, vilde paavirke disse Forhold. Derfor maa det være de bogførte Værdier, der maa være Grundlaget, og det er ogsaa det, der er foreslaaet i det foreliggende Afsnit.

Naar det ærede Medlem Hr. Hasle ganske roligt og koldblodigt videre udtalte

her i Gaar, at han afviste Lovforslaget, saa vil jeg sige: det er vel ikke værd at tage det alt for bogstaveligt, hvad det ærede Medlem siger; for det er dog til syvende og sidst Landmændene, der her maa have den afgørende Indflydelse, og det maa være dem, der først og fremmest skal bestemme, om det skal gennemføres eller ikke. Det bliver en Fond, oprettet af Landboerne, en Fond, som skal komme Landboerne til gode, og jeg har meget vanskeligt ved at se, at der kan være nogen, som af saglige Grunde kan være imod Oprettelsen af en saadan Fond. De eneste, som jeg kan se der kunde have modsatte Interesser, er de Spekulanter, som under Opgangstider for Landbruget kaster sig over Landbruget ved Køb af Ejendomme og driver Priserne og dermed Gældsbyrden op. De vil sikkert i nogen Grad blive hemmet i deres ikke saa helt velsignelsesrige Bestræbelser i saadanne Tider, men af Hensyn til disse kan jeg ikke se nogen som helst Grund til ikke at gaa til Gennemførelse af de foreslaaede Foranstaltninger, som i høj Grad vil medføre en Konsolidering af Landbrugets Fremtid.

En stor Støtte for denne Fond vil der opnaas, hvis man gennemfører en anden Bestemmelse, der findes i Afsnit II, nemlig den om Rentetilskuddet. Det betyder, at de mest gældbetyngede Landmænd i 4½ Aar kan faa udbetalt en Rentelettelse af indtil 1 pCt. af Ejendomsskyldværdien, dersom Krisen bliver ved i samme Omfang som hidtil, det vil sige, dersom Forrentningsprocenten for Landbrugets Handelsværdi gaar under 4,3 pCt., i alt Fald bliver det effektivt, naar den gaar under 4 pCt.

I Sommer blev det stærkt indvendt mod det Rentetilskudsforslag, der dengang blev fremsat, at det var en Almissee lov, man vilde gennemføre. Jeg mener nu, det var fuldkommen uberettiget, at man hæftede den Betegnelse paa Lovforslaget, men der er ingen Tvivl om, at det har gjort sin Virkning og hindret Lovforslagets Gennemførelse til Sorg for Tusinder af Landmænd. Nu efter Omarbejdelsen af §§ 13—17 i Lovforslaget kan der ikke hæftes det fjerneste Almissepreg paa det, Afgifterne gøres nu konjunkturbestemte med det samme. Naar Prisen paa Landbrugets Produkter stiger saaledes, at Forrentningsprocenten af de bogførte Værdier overstiger 5 pCt., skal der tilbagebetales i et bestemt Forhold, og de Penge, der af den Grund skal tilbagebetales, gaar ind i Krisefonden og bliver derigennem en Støtte for den for hele Landbruget oprettede Krisefond. Selv om de daarlige Aar skulde blive flere end de gode, vil der altsaa